

Protokół

81. posiedzenia I. sesyi IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16. lutego 1910.

Początek o godz. 10. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 123.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Dr. Michał Bobrzyński, i c. k. radca namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 79 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 80 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopu do końca sesyi sejmowej pp. Adamowi i J. Szeptyckiemu z powodu choroby.

Sekretarz Urbański odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 16. lutego 1910 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu L. s. 6074, 6083.

Komisji szkolnej L. s. 6042, 6073, 6075.

Komisji administracyjnej L. s. 6080.

Komisji drogowej L. s. 6041.

Komisji kolejowej L. s. 6082.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarze pp. Urbański, a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W i o s e k n a g ł y

w sprawie zapomogi dla dotkniętych nędzą wskutek klęski gradowej mieszkańców gminy Bobrówka z przysiółkiem Horayskie.

Wskutek klęski gradowej, która 3. sierpnia nawiedziła gminy Bobrówka i przysiółek Horayskie wyrządziła w niej straszne spustoszenie, przepadły w powyższych miejscowościach doszczętnie plony, a oprócz tego same budynki ucierpiały, bo bryły lodu strzechy przebiły. Wsie wymienione były już w poprzednich latach klęskami nawiedzone, tak, że obecnie nędza dochodzi do ostateczności, a wieśniacy obdłużeni żadnej pożyczki uzyskać nie mogą, czy to na zasiewy, czy na najlichsze pożywienie. Stan ten okropny pobudza ich do wychodźstwa i zmusić może do wysprzedania osad.

Z tego powodu podpisani wnoszą:

1) Wzywa się c. k. Rząd do udzielenia dotkniętym gradem mieszkańcom gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie zasiłku na zasiewy wiosenne.

2) Sejm poleca Komisji budżetowej przedłużenie jeszcze w tym okresie sesji sejmowej wniosków w celu wyznaczenia zasiłku krajowego dla gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie.

Lwów, dnia 16. lutego 1910.

Interpelant:
Kozłowski.

W odzicki, Brykczyński, Szwed, St. H. Badeni, Jędrzejowicz, Bojko, Czecz, Bednarski, Pastor, Rittel, Wrześniowski, Witos, Ptak, Z. Tarnowski, Hupka, Garapich, Wereszczyński, Czartoryski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że przy wprowadzeniu nowej ustawy drogowej w wielu powiatach przychodzi z wiosną trudność wypłaty gotówkowej robotnika przy poprawie dróg, a to z powodu, że podatki wpływają później przeważnie dopiero jesienią:

zważywszy, że mniej zasobne powiaty nie mają po temu koniecznych zasobów kasowych,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby do budżetu na rok 1911 przeznaczył wyższą dotację na fundusz pożyczkowy drogowy i przedłożył projekt krótko-terminowych bezprocentowych pożyczek, których wyłącznym celem będzie zasilenie chwilowe funduszy rad powiatowych przy wiosennych robotach, zwłaszcza na drogach II. klasy.

Wnioskodawca:
Jędrzejowicz.

Czecz, Czartoryski, Sękowski, Skarbek, Urbański, Witos, Hupka, Gorayski, Bojko, Górski, Kozłowski, Wodzicki, Brykczyński, Żardecki, St. H. Badeni, Sala.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego c. k. Rządu o ochronę ptactwa.

Ustawę z dnia 21. grudnia 1874 L. 10. Dz. u. kr. zakazane jest chwytanie, zabijanie, sprzedawanie, tudzież niszczenie jaj i gniazd wszystkich ptaków dziko żyjących a nieszkodliwych.

Gdy nad wykonaniem tych przepisów obecnie zgoła nikt nie czuwa i ptactwo polne pożyteczne, przez zuchwałę dzieci wiejskie w różny sposób niszczone bywa — a to jest powodem, że teraz mnoży się więcej szkodliwych owadów, które użyteczne drzewa owocowe po sadach i ogrodach zbytecznie niszczą.

Zapytują przeto podpisani:

Czyli Wysoki c. k. Rząd, celem powstrzymania niszczenia pożytecznych ptaków, byłby skłonny zarządzić obszerniejsze obostrzenia przepisów — a mianowicie:

1. Żandarmerya, straż myśliwska, straż lasowa i policja gminna, obowiązana była nad wykonaniem tych przepisów energicznie czuwać, i o każdym przekroczeniu do c. k. władzy politycznej donieść.

2) Ażeby nie tylko sami niszczyciele ptaków, ale także ich rodzice, a względnie opiekunowie i chlebobawcy do surowej odpowiedzialności pociągani byli — nakoniec.

3) Aby i Nauczyciele szkół ludowych otrzymali polecenie wpływać na młodzież szkolną pod względem ochrony ptactwa.

Lwów, dnia 13. lutego 1910.

Interpelant:
Szwed.

Lewicki, Ptak, Myjak, Stefczyk, Makuch, Korol, Bojko, Krężel, Kurowiec, Winniczuk, Krysowaty, Dumka, Skwarko, Kiweluk.

I n t e r p e l a c y a

do JW. Pana komisarza Rządowego.

Rzeka Soła podczas ulewnych deszczów robi w gminie Rycerce dolnej — powiatu żywieckiego — wielkie szkody, zrywa brzegi, wylewa na przyległe grunty i wyrządza wielkie spustoszenia, a roboty regulacyjne około tej rzeki prowadzone są w tych miejscowościach, które na wylewy wody i uszkodzenia mniej są narażone.

Zapytują przeto podpisani:

Czyli Wysoki c. k. Rząd byłby skłonny polecić dotyczącym organom, aby roboty regulacyjne rzeki Soły w gminie Rycerka dolna z początkiem roku 1910 rozpoczęte zostały?

Interpelant:

Szwed.

Lewicki, Ptak, Myjak, Stefczyk, Makuch, Bojko, Krężel, Kurowiec, Winniczuk, Krysowaty, Dumka, Skwarko, Kiweluk, Korol.

W n i o s e k

posła Michała Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie sprzedaży przez c. k. kierownictwo lasów kameralnych uschłego na pniu drzewa.

Wysoki Sejmie!

Ogólnie wiadoma u nas w kraju, nawet w okolicach, gdzie jeszcze nie wyniszczone lasy droższą a nawet niedostatek paliwa; skutkiem tego cierpi najbardziej ludność wiejska. Wobec jej ubóstwa, nie jest już w stanie kupować drogiego opał w sągach, lecz i za takim drzewem przychodzi się włościanom jechać daleko, często w sąsiednie powiaty i co jeszcze gorzej trafiła się wracać bez drzewa.

Prawda, w okolicach, gdzie są lasy kameralne, przysługuje włościanom prawo pobierania z lasów kameralnych tak zwanej „zbieraniny“ to jest suchego gałęzia, grubości do 4 cali wiedeńskich. Grubszych gałęzi i drzew wiatrem złamanych, leżących na ziemi, chociażby i zgniłych, zbierać nie wolno.

„Zbierania“, której znajduje się mało, paliwo liche, bo materiał najczęściej strupipszały i zgniły, ale i jego nie łatwo dostać w zimie, gdyż ziemia pokręta gęstą warstwą śniegu.

Brakowi paliwa i biedzi wiejskiej ludności możnaby zaradzić, jeśliby c. k. kierownictwo lasów państwowych odstąpiło od przepisów co do drzew uschłych.

Po myśli tych przepisów każde drzewo uschłe w kameralnych lasach zostaje tak na pniu, dokąd nie strupieje, nie zgnije i samo nie padnie, lub burza i wiatr go złamie i nie zwali na ziemię. Wówczas zgniłe kłody, które się nazywają „leżaniną“, wolno sprzedawać,

Ale o ile większą korzyść przyniosłyby uschłe na pniu drzewo i skarbowi państwa i potrzebującym paliwa jeśliby wolno było drzewa uschłe tak zwane „stojaki“ sprzedawać na pniu, póki jeszcze zdrowsze, wiejskiej ludności tego samego powiatu.

To ochroniłoby ją i od wielu nieprzyjemności, kar, aresztów i kryminału, gdyż zdarza się, iż biedny włościanin, wyjechawszy do lasu, często kilka mil oddalonego i nie znalazłszy w lesie zbieraniny, potrzebując koniecznie paliwa i by nie wracać próżno, bierze i „leżaninę“ to jest kłody grubsze jak 4 cale, albo zrabie suchą drzewinę, schwytany zaś na tem, nie tylko, że płaci za uschłe drzewo jak za zdrowe, lecz i podpada jeszcze karze.

Wiele też zaoszczędziłoby się takim sposobem pracy i kłopotów c. k. kierownictwom lasów państwowych.

Wobec tego wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o zarządzenie, aby c. k. kierownictwo lasów państwowych mogły sprzedawać uschłe na pniu drzewa wiejskiej ludności jako paliwo za niską opłatą.

Wnioskodawca:

Michał Myroniuk-Zajaczk.

Senyk, Dudykiewicz, Hanczakowski, T. Staruch, Krynicki, Długosz, Korol, Tracz, Kurowiec, Skwarko, Sodomora, Lewicki, Krężel, Makuch, Dumka, Sandulak, Kiweluk, A. Staruch, Stapiński, Jedynak, Bis, Skołyaszewki, Cieluch, Ptak, Witos.

I n t e r p e l a c y a

p. Kurowca i tow. do c. k. Rządu, w sprawie przeszkód w sprzedaży drzewa opałowego i odpadków lasowych przez c. k. zarząd dóbr skarbowy w Kałuszu, włościanom gmin Tużyłowa i Hołynia, pow. kałuskiego.

Gmina Tużyłów i Hołyn nie mają własnego lasu ani prawa serwitutu w skarbowych lasach, a prywatnych w okolicy nie ma — więc dotychczas mieszkańcy tych gmin zaopatrywali się w drzewo z lasów kameralnych, należących do c. k. zarządu dóbr w Kałuszu. Do tego roku c. k. zarząd nie czynił przeszkód w sprzedaży — aż teraz nie wiedzieć z jakiej przyczyny odmówił i objawił zgłaszającym się mieszkańcom Hołynia i Tużyłowa, że dla tych gmin drzewa nie ma.

Mieszkańcy tych gmin odnieśli się z prośbą do Namiestnika jako prezydenta c. k. kraj. Dyrekcji domen i lasów o interwencję. Temi dniami otrzymały zwierzchności gminne z Tużyłowa i Hołynia odpowiedź, że drzewa ani odpadków lasowych w lasach należących do c. k. zarządu w Kałuszu nie ma — natomiast mogą dostać drzewo za niższą cenę w zarządzie dóbr skar-

bowych w Wistowej. Wspomniane gminy nie mogą jednak korzystać z tego dobrodziejstwa, ponieważ lasy należące do zarządu w Wistowej są oddalone od gmin Tużyłowa i Hołynia około 40 km. to jest około 5 mil — wygląda to więc na czystą ironię.

Natomiast, gdy dla gmin Tużyłowa i Hołynia niema drzewa i odpadków lasowych w c. k. zarządzie dóbr w Kałuszu, to jest go dość dla spekulantów żydów jak Lajrow, Fingerhut i Herszko Ziring z Hołynia, którzy przed kilku dniami w c. k. zarządzie w Kałuszu zakupili drzewo opałowe i odpadki i za drogie pieniądze odstępują włościanom i ich wyzyskują. Fakt ten poświadczy Bazyli Jaciów, Jan Konyk i Michał Żurakowski z Tużyłowa.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, czemu c. k. zarząd w Kałuszu nie sprzedaje drzewa opałowego i odpadków lasowych mieszkańcom Tużyłowa i Hołynia a równocześnie sprzedaje spekulantom żydom, którzy w niemożliwy sposób wyzyskują włościan.

Interpelant:

Kurowiec.

Kiweluk, Korol, Krynicki, Tracz, Sodomora, Makuch, Skwarko, Lewicki, Oleśnicki, Hanczakowski, Myroniuk-Zajaczk, Sandulak, Winniczuk, A. Staruch T. Staruch.

I n t e r p e l a c y a

p. Makucha i tow. do c. k. Rządu w sprawie nieprawidłowego postępowania c. k. starosty w Złoczowie przeciw Michałowi Kowalowi i Janowi Berezie, za domową naukę szkolną.

Jan Bereza i Michał Kowal, gospodarze w Kułkorzu pow. złoczowskiego chcąc przygotować swe dzieci do V. kl. miejskiej szkoły, rozpoczęli uczyć je w domu, zamiast posyłać do publicznej szkoły wiejskiego typu i w tym celu wzięli sobie instruktora domowego Izydora Brzozę.

Chociaż rodzicom wolno według ustawy szkolnej uczyć dzieci w domu, mimo tego c. k. Starosta w Złoczowie po kilkurasowych wezwaniach, ażeby dzieci posyłać do publicznej szkoły, zagroził obu gospodarzom, że wyśle posłańca karnego na ich koszt, który będzie siedzieć w Kutkorzu, aż oba gospodarze nie poszłą dzieci do szkoły.

Rodzice przedstawili sprawę c. k. Starostwu, że uczą swe dzieci w domu, jednak to nie pomogło.

Z powodu tego zapytują podpisani :

Czy c. k. Rząd wie o nieprawem zarządzeniu c. k. Starosty w Złoczowie przez zagrożenie włościanom karą posłańca na koszt Michała Kowala i Jana Berezig z Kutkorza za nieposyłanie dzieci do publicznej szkoły, chociaż wykazano, że dzieci pobierają prywatną naukę w domu i czy zechce zarządzić cofnięcie tego zarządzenia.

Interpelant:

Makuch.

Lewicki, Kurowiec, Oleśnicki, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, T. Staruch, A. Staruch, Skwarko, Winniczuk, Hanczakowski, Tracz, Krysowatv.

I n t e r p e l a c y a

p. Skwarki i tow. do c. k. Rządu, w sprawie ubliżającego obchodzenia się p. Mikołaja Pokińskiego, c. k. Starosty w Rudkach przeciw stronom, w urzędowym lokalu.

Rozporządzeniem c. k. Starostwa w Rudkach, zatwierdzonym reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 18. grudnia 1909 L. XVII. 1058/3 zostało zasądzonych kilkunastu mieszkańców Podhorzec na grzywnę po 10 K za przekroczenie §. 12. ust. z dnia 7. września 1905 dz. u. p. Nr. 163. Ponieważ po myśli §. 8. powyższej ustawy, odmówiło im c. k. Namiestnictwo odszkodowania za pobite świnie, poszli poszkodowani:

Michał Smolek, Piotr Szweć, Jura Łaszczyszyn, Piotr Gajewski i kilku innych do c. k. Starosty p. Pokińskiego w Rudkach z prośbą, ażeby im nałożoną na nich karę po 10 K, jako na ludzi ubogich, którzy ucierpieli znacznie przez stratę świń, — darował. — Pokiński, popadając w zwyczajny swój ton, począł powyższych mieszkańców bez żadnej przyczyny hańbić, słowami: „Wy pijaki, złodzieje, pijecie, kradniecie, a teraz przychodzicie, żeby Wam karę darować“!

Obrażeni mieszkańcy wnieśli do c. k. Sądu zażalenie przeciw p. Pokińskiemu o obrazę honoru.

Ponieważ za takie niekulturowe, przeciwustawowe postępowanie c. k. Starosty, M. Pokiński stawał już przed sądowne kraty, ponieważ na kilkanaście interpelacyj wniesionych do c. k. Rządu z powodu jego postępowania przeciw stronom w urzędowym lokalu, tylko w kilku wypadkach przeprowadzono przeciw temu funkcjonaryuszowi dochodzenie dyscyplinarne z przesłuchaniem i konfrontacją znieważonych stron, ponieważ c. k. Starosta M. Pokiński, mimo tego wszystkiego nie chce zmienić swego postępowania przeciw stronom, zapytują podpisani :

1) Czy zechce c. k. Rząd zbadać wyżej naprowadzony fakt przez przesłuchanie obrażonych osób i po skonstatowaniu pociągnąć do odpowiedzialności c. k. Starostę M. Pokińskiego za znieważające obchodzenie się ze stronami?

2) Jakie zamierza przedsięwziąć c. k. Rząd, żeby zmusić c. k. Starostę w Rudkach do ludzkiego obchodzenia się ze stronami?

Interpelant:

Skwarko.

Lewicki, Korol, Tracz, Krysowaty, Winniczuk, Kurowiec, Makuch, Dumka, Sandulak, Kiweluk, Sodomora, T. Staruch, A. Staruch.

Interpelacya

p. Dra Kurowca i tow. do c. k. Rządu, w sprawie zwłoki w ukonstytuowaniu rady gminnej w Chociniu, pow. kałuskiego.

Wybory do rady gminnej w Chociniu uznano ostatecznie za ważne orzeczeniem c. k. Namiestnictwa, jednake. k. Sfarostwo w Kałuszu mimo wezwania c. k. Namiestnictwa i przyspieszenia tak ważnej sprawy dla gminy nie myśli wypełnić wezwania c. k. Namiestnictwa i dalej toleruje anarchię w gminie a to z tej przyczyny, że to leży w interesie starego wójta Zełenka i Ieka Spatza, karczmarza z Chocina i faktora c. k. Starosty z Kałusza.

C. k. Starostwo w Kałuszu orzekło, że w gminie Chocin panuje tyfus plamisty i z powodu tej choroby zezwala się na odroczenie ukonstytuowania rady gminnej i to na nieograniczony czas — chorych ma być 2, w rzeczywistości niema żadnego.

Podług zdania wszystkich zdrowomyślących ludzi nawet gdyby było kilka wypadków zaraźliwej choroby, to kilkunastu radnych może się zejść na radę gminną, tem bardziej, że w rodzinie żadnego radnego nie ma wypadku choroby.

To postępowanie c. k. Starosty w Kałuszu jest drwinami z wszelkich ustaw i wezwań c. k. Namiestnictwa.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, jak usprawiedliwi to najnowsze zachowanie się c. k. Starosty w Kałuszu i co zarządzi, ażeby ustawy były szanowane przez c. k. Starostę w Kałuszu?

Interpelacya:
Dr. Kurowiec.

Lewicki, Kiweluk, Korol, Sandulak, A. Staruch, T. Staruch, Oleśniicki, Dumka, Krysowaty, Winniczuk, Skwarko, Szwed, Makuch, Sodomora.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski umieści na porządku dziennym

jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek udziela głosu p. Skwarce przed przystąpieniem do porządku dziennego.

Przemawia p. Skwarko i wystosowuje do Marszałka zapytanie w sprawie zwołania w dniu 12 b. m., t. j. święto według obrządku gr. kat. i w niedzielę 13. b. m. posiedzenia komisji dla reform agrarnych.

Marszałek udziela wyjaśnienia i oznajmia, że wobec tego iż §. 75. regulaminu zna zapytania do Marszałka tylko jak do przewodniczącego w Sejmie, może treść zapytania p. Skwarki zakomunikować przewodniczącemu komisji reform agrarnych, wkońcu Marszałek wypowiada jako obywatel swe zapatrywanie w tej sprawie zwoływania komisji w święta.

Marszałek udziela głosu p. Komisarzowi rządowemu.

Przemawia p. komisarz rządowy c. k. radca Namiestnictwa Stanisław Grodzicki i odpowiada na interpelacye:

1) pp. **Merunowicza** i tow. z 28. września 1909, w sprawie przerw w komunikacyi telefonicznej Lwowa z Wiedniem i ztego funkcyonowania telefonów we Lwowie:

2) pp. **Witosa** i tow. z 12. października 1909, w sprawie ubezpieczenia od wypadków młocarń konnych i sieczkarń konnych gospodarzy wiejskich:

3) pp. **Korola** i tow. z 7. października 1909, w sprawie wyborów gminnych w Batiatyczach:

4) pp. **Makucha** i tow. z 13. października 1909, w sprawie datku konkurencyjnego nałożonego w gminie Porszna;

5) pp. **Makucha** i tow. z 20. stycznia 1910, w sprawie kosztów delegowania urzędników do wyborów gminnych;

6) pp. **Jedynaka** i tow. z 2. października 1909, w sprawie konkurencji kościelnej w Łączkach Kucharskich:

7) pp. **Oleśnickiego** i tow. z 20. października 1909, w sprawie rozwiązania Rady gminnej w Zawiszni:

8) pp. **Makucha** i tow. z 15. października 1909, w sprawie urzędowania naczelnika gminy w Dołhomościskach Mikołaja Kozaka:

9) pp. **Dumki** i tow. z 13. października 1909, w sprawie wystawienia w niewłaściwej formie na stacyi kolei w Berezowicy poświadczeń uczestnikom wycieczki, udającym się na wystawę w Stryju:

10) pp. **Witosa** i tow. z 4. października 1909 w sprawie zniesienia opłaty porta pocztowego od przesyłek pieniężnych Wydziałów powiatowych do delegatów dróg pow. i gminnych:

11) pp. **Wasunga** i tow. z 5. października 1909 w sprawie ukarania dyscyplinarnego nauczyciela Korola Notza w Ture i Maksymiliana Hawlickiego w Żarnowej.

Przemawia p. Makuch i wnosi o otwarcie rozprawy nad odpowiedzią p. komisarza rządowego na interpelację pp. Dumki i tow. z 13. października 1909, w sprawie wystawienia w niewłaściwej formie na stacyi kolei w Berezowicy poświadczeń uczestnikom wycieczki, udającym się na wystawę w Stryju.

Izba nie popiera powyższego wniosku p. Makucha.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Rozprawa szczegółowa nad sprawozdaniem komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącem wykonywania patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek, jako też o krajowej centralnej Kasie dla Spółek rolniczych.

Sprawozdawca p. Żardecki czyta:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek i nad innymi Spółkami rolniczymi łącznie ze sprawozdaniem o wprowadzeniu w życie krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych.

Przemawia p. Skwarko.

Przemawia p. Makuch.

Przemawia p. T. Staruch.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Pilat.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek sekretarza p. Urbańskiego, o zamknięciu rozprawy nad I. wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Dumka, Stefczyk i Lewicki.

Przemawia p. Dumka.

Przemawia p. Stefczyk.

Podczas przemówienia p. Stefczyka obejmuje przewodnictwo obrad JE. Ks. Metropolita Szeptycki.

Przy końcu przemówienia p. Stefczyka obejmuje przewodnictwo JE. Marszałek krajowy.

Przemawia p. Lewicki.

Sprawozdawca p. Żardecki przemawia.

Izba uchwała wniosek I. komisji.

P. T. Staruch żąda głosu do wniosku I. komisji.

Marszałek oznajmia, że wniosek I. komisji został już uchwalony.

Sprawozdawca czyta:

II. W etacie Biura Patronatu ustanawia Sejm:

a) w miejsce dwóch trzynaście stałe posady młodszych lustratorów z placą po

2.200 kor., dodatkiem aktywalnym po 768 koron i innymi dodatkami jak dla urzędników X. rangi;

b) stałą posadę koncepisty extra statum z poborami i uprawnieniami urzędnika krajowego X. rangi.

Przemawia p. T. Staruch i uprasza o odroczenie posiedzenia i udzielenie mu głosu w dalszym ciągu na posiedzeniu wieczornem.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar

obecnie skończyć rozprawę nad II. wnioskiem komisji.

Przemawia dalej p. T. Staruch.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała wniosek II. komisji.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 8. wieczorem.

Przerwa posiedzenia godzina 2 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 16. lutego 1910 r.

Marszałek o godzinie 8 minut 50 wieczorem otwiera napowrót odroczone posiedzenie.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad sprawozdaniem komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącem wykonywania Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek, jako też o krajowej centralnej kasie dla Spółek rolniczych.

Sprawozdawca p. Żardecki czyta:

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w drodze właściwej postarał się o rozszerzenie ulg skarbowych dla Spółek oszczędności i pożyczek w tym kierunku, iżby zniszczone zostały zupełnie należności bezpośrednie od wpłaconych i zwróconych udziałów oraz wypłacanej dywidendy, a skrypty dłużne na pożyczki ze spłatą w ciągu lat czterech uwolnione zostały od należności stemplowej.

Przemawia p. T. Staruch.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała wniosek III. komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm uchwała zmienić brzmienie §§. 7. i 8. statutu Krajowej Central-

nej Kasy dla Spółek rolniczych w ten sposób, że

a) §. 7. zmienia się i ma opiewać: „Kraj gwarantuje dopełnienie zobowiązań Krajowej Centralnej Kasy względem Banku krajowego, wynikających z zaliczek pieniężnych Banku w rachunku bieżącym aż do kwoty, o jaką kapitał zakładowy, utworzony w sposób określony w §. 1. i §. 24. statutu jest każdorazem niższym od sumy dwóch milionów koron“;

b) §. 8. zmienia się i ma opiewać: „Kraj gwarantuje aż do wysokości 5 milionów koron za zobowiązania centralnej Kasy, przyjęte celem zasilenia jej funduszy obrotowych za wyraźnym zezwoleniem Wydziału krajowego“.

Przemawia p. Lewicki.

Przemawia p. Witos.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała wniosek IV. komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania powyższej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek odczytuje następującą re-

zoluęę p. Krzeczunowicza i otwiera nad nią rozprawę:

Z uwagi na coraz częściej powtarzające się wypadki obchodzenia ustawy z 28. maja 1881 Dz. p. p. Nr. 47 o środkach zaradczych przeciw nierzetelnemu postępowaniu w czynnościach kredytowych, praktykowane także przy niektórych kredytowych (zaliczkowych) stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych w sposób taki, że sama operacya kredytowa nie ma znamion §. 1. cytowanej ustawy, ale wraz z opłatami ubocznymi, jakie biorący kredyt różnym osobom pod różnymi tytułami (j. n. p. faktorne, prezent za poręczenie i t. p.) świadczyć musi, może spowodować efekt w cytowanym paragrafie określony.

Sejm wzywa Rząd:

aby wnosząc w parlamencie nowelę do rzeczonyj ustawy wniósł, by uznano za występki także i takie udzielanie kredytu, które samo w sobie nie miało znamion występku, przy którym jednak udzielający kredytu mógł wiedzieć, iż używający kredytu narażony był na uboczne wydatki, które doliczone do kosztów kredytu samego powodowałyby winę występku i by uznano za występki wszelką pomoc nie bezinteresowną w udzielaniu kredytu jeżeli pomagający mógł wiedzieć, iż suma kosztów kredytu wraz z ubocznymi opłatami osobom trzecim świadczone powodowały zastosowanie §. 1. cytowanej ustawy.

Przemawia sprawozdawca p. Żardecki i wnosi o przekazanie tej rezolucyi p. Krzeczunowicza komisji bankowej.

Przemawia p. T. Staruch i wnosi o uchwalenie tej rezolucyi p. Krzeczunowicza.

Izba po zamknięciu rozprawy zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy uchwala przekazać tę rezolucyę p. Krzeczunowicza komisji bankowej.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedmiocie uwolnienia dochodów Krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych od wszystkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.

Sprawozdawca p. Żardecki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o uwolnieniu wszystkich dochodów Krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Wszystkie dochody Krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie wolne są od opłaty wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych, a to na lat dziesięć, od 1. stycznia 1910 do 31. grudnia 1919 roku.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia P. Makuch.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Wszystkie dochody Krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie wolne są od opłaty wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych, a to na lat dziesięć, od 1. stycznia 1910 do 31. grudnia 1919 roku.

Izba bez rozprawy uchwała art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta na wezwanie Marszałka:

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o uwolnieniu wszystkich dochodów Krajowej Centralnej Kasy dla Spółek rolniczych we Lwowie od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Izba bez rozprawy i łącznie uchwała art. II. tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Wybór uzupełniający jednego członka komisji reformy wyborczej (w miejsce p. Jampolskiego), jednego członka komisji gminnej (w miejsce p. Skołyshzewskiego), jednego członka komisji prawniczej (w miejsce p. Stapińskiego), jednego członka komisji gospodarstwa krajowego (w miejsce p. Kurowca).

Ewentualny wybór jednego zastępcy członka komisji reformy wyborczej.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej p. p. Raciborskiego, Tracza i Ptaka, wzywa posłów do oddawania kartek, komisję do przeprowadzenia skrutynium wyboru, a tymczasem Izba przystępuje do dalszego punktu dziennego.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

Komisji gminnej w sprawie przyłączenia gminy Ludwinów, obszaru dworskiego Ludwinów, oraz gminy Dąbie do król. stoł. miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Wodzicki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

.|: dołączony .|: projekt ustawy — i następujące rezolucje:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby podania sądowe i uchwały hipoteczne w sprawie przeniesienia nieruchomości majątku wymienionych w niniejszej ustawie gmin na rzecz gminy miasta Krakowa uwolnił od należytości skarbowych.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utrzymał dzisiejszy wymiar podatku domowo-czynszowego w gminach Dąbie i Ludwinów i na obszarze dworskim Ludwinów do miasta Krakowa przyłączyć się mających, w uwzględnieniu okoliczności, że na dzisiejszem terytorjum miasta Krakowa podatek domowo-czynszowy został po myśli ustawy z dnia 10. sierpnia 1905 Nr. 133 Dz. p. p. stopniowo obniżony do poziomu stopy podatku domowo-czynszowego w gminach podmiejskich.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy reformie podatku liniowego w król. stoł. mieście Krakowie uwolnił od podatku artykuły koniecznej konsumpcji.

1. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby przy akcyi ukrajowienia dróg powiatowych w powiatach krakowskim i wielickim, uwzględnił oprócz względów ogólnych, także trudne położenie finansowe tych powiatów, stworzone przez wyłączenie z powiatu krakowskiego w całości lub częściowo ośmiu gmin i dwóch obszarów dworskich, a z powiatu wielickiego dwóch gmin i trzech obszarów dworskich — i aby również przy rozdziale subwencji krajowych na cele drogowe uwzględnić zechciał powiat krakowski, który z powodu bliskości wielkiego miasta zmuszony jest wielkimi nakładami drogi w wyjątkowo dobrym utrzymywać stanie — i aby zechciał w możliwie najkrótszym czasie przyprowadzić ukrajowienia drogi Liszki-Czernichów, oraz drogi Wrocławskiej.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie przyłączenia do miasta Krakowa gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem, tudzież gminy Ludwinów i obszaru dworskiego Ludwinów — wyłączenia tychże gmin i obszaru dworskiego z okręgów Rad powiatowych Krakowskiej i Wielickiej oraz w przedmiocie zmiany §. 18. i §. 53. ust. 1). statutu stoł. król. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Dąbie z Beszczem i Głębinowem, położona w autonomicznym powiecie Krakowskim, oraz gmina Ludwinów i obszar dworski Ludwinów położone w autonomicznym powiecie Wielickim, zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne, królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają w art. I. niniejszej ustawy wymienione gminy i obszar dworski istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne.

Art. III.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają wymienione w art. I. niniejszej ustawy gminy i obszar dworski wyłączone z odnośnych okręgów Rad powiatowych Krakowskiej i Wielickiej.

Ar. IV.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki gmin w art. I. niniejszej ustawy wymienionych, z wyjątkiem praw i obowiązków, wypływających z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwierdzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa obowiązana jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z wymienionymi w art. I. niniejszej ustawy gminami i obszarem dworskim umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 19. września 1907.

Nad ściśłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VI.

Oprócz wymienionych w art. VII. ust. b) ustawy z dnia 13. listopada 1909

r. Nr. 148. Dz. u. kr. świadczeń na rzecz Rady powiatowej w Wieliczce obowiązana jest gmina miasta Krakowa uścić tejeż Radzie powiatowej:

a) W pierwszych 20 latach po przejściu gminy Ludwinów i obszaru dworskiego Ludwinów pod Zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa corocznie sumę 1282 koron;

b) w pierwszym roku po przejściu gminy Ludwinów i obszaru dworskiego Ludwinów pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu miasta Krakowa jednorazowo sumę 17.124 koron.

Art. VII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa wymienionych w art. I. niniejszej ustawy gmin i obszaru dworskiego (art. XIII.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymania, znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze, dróg gminnych i powiatowych, jako dróg miejskich.

Art. VIII.

Prawo propinacyjne na terytoryach gmin i obszaru dworskiego do miasta Krakowa tą ustawą przyłączonych pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom obowiązującym dla miasta Krakowa (art. I. ustawy krajowej z dnia 20. grudnia 1905, Dz. u. kr. Nr. 11 ex 1906).

Art. IX.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałym przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich powiększonym terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane.

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta

Krakowa gmin i obszarów dworskich wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia z uwzględnieniem zawartych umów (art. V.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883. Dz. u. kr. Nr. 63, zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905, Dz. u. kr. Nr. 56. z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze, do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym, nieogniotrwałe pokrycia dachów, winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania z uwzględnieniem zawartych umów (Art. V.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia, względnie przeobrażenia dołów kloacalnych i gnojowisk, oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. X.

Postanowienia art. XI. §. 18 i §. 53. ust. 1) ustawy z dnia 13. listopada 1909 r. Nr. 148 Dz. u. kr. znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają, jak następuje:

§. 18.

Rada miejska składa się z 85 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnie dokonaniem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich 13 radców. W szczególności zaś wybierają wyborcy zamieszkali na

terytoryum dotychczasowej gminy: Ludwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelan-
ką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwieś
Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1
radcę, Czarna wieś z Kawiorami 1 rad-
cę, Nowa wieś Narodowa 1 radcę, Ło-
bów 1 radcę, Krowodrza 2 radców,
część Prądnika Białego oraz część Prą-
dnika Czerwonego i Olszy 1 radcę, Grze-
górzki-Piaski 1 radcę, Dąbie z Beszczem
i Głębinowem 1 radcę.

Wyborcy zamieszkali na przyłączo-
nych do Krakowa obszarach dworskich
będą wykonywali czynne prawo wybor-
cze razem z wyborcami tej gminy,
z którą obszar dworski wspólną nosi
nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają
członkowie gminy, prawo głosowania
mający. Gdyby powyższa liczba radców
miejskich pomiędzy jednym a drugim
wyborem przez śmierć lub rezygnację
lub utratę urzędów się zmniejszyła,
wtedy Rada miejska do pełnienia obo-
wiązków radców przyzwie tych, którzy
przy odnośnym wyborze po wybranych
w kole, oddziale lub okręgu wybierzemy,
do którego ubył radca należał, najwię-
kszą liczbę głosów otrzymali. Radcy,
przez Radę miejską przybrani, tylko do
najbliższych wyborów obowiązki pełnić
będą (§. 45).

§. 53.

Ustęp 1. W razie rozwiązania Rady
miejskiej przez polityczną władzę kra-
jową mają być najdalej do sześciu ty-
godni ogłoszone i rozpisane nowe wy-
bory 85 członków Rady.

Art. XI.

Czas trwania mandatu członków
Rady miasta, wybranych z terytoryum
Krakowa, jakie istniało przed obecnym
przyłączeniem dwóch sąsiednich gmin
i jednego obszaru dworskiego, nie do-
znaje zmiany przez obecne rozszerzenie
granic miasta Krakowa.

Art. XII.

Wybór członków Rady miasta Kra-
kowa z okręgów utworzonych z powo-
du przyłączenia do miasta Krakowa
gmin Dąbie z Beszczem i Głębinowem
Ludwinów i obszaru dworskiego Lud-
winów, nastąpi po myśli przepisów tego
statutu zaraz po faktycznym przejęciu
tych gmin i obszarów dworskich pod
zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższych okręgów no-
wiczłonkowi Rady miasta pełnić będą swe
funkcje aż do najbliższych wyborów do
Rady miasta, poczem nastąpią tak na
terytoryum miasta Krakowa, jakie
istniało przed obecnym przyłączeniem
sąsiednich gmin i obszaru dworskiego,
jako też i na terytoryum Krakowa, po-
wstałym przez przyłączenie tychże gmin
i obszaru dworskiego, nowe wybory po
myśli przepisów, zawartych w art. X.
też ustawy i w odnośnych paragra-
fach obowiązującego w Krakowie sta tu
tu miejskiego.

Art. XIII.

Termin, w którym wymienione
w art. I. teży ustawy gminy i obszar
dworski przejdą pod zarząd Rady miej-
skiej i Magistratu stoł. król. miasta Kra-
kowa, wyznaczy c. k. Namiestnictwo
w porozumieniu z Wydziałem krajow-
ym.

Z dniem tym przestaną na przyłą-
czonych obecnie do miasta Krakowa te-
rytoryach obowiązywać ustawy krajowe,
którym one jako gminy wiejskie wzglę-
dnie obszar dworski i składowe części
autonomicznych powiatów podlegały,
a natomiast zaczną obowiązywać ustawy
krajowe (art. IX.), którym podlega mia-
sto Kraków.

Z dniem powyższym zostaną roz-
wiązane Rady gminne w gminach, przy-
łączonych tą ustawą do miasta Kra-
kowa.

Do terminu w niniejszym artykule
oznaczonego pozostanie w terytoryach

do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy urzędowa działalność c. k. Władz państwowych i administracyjnych.

Art. XIV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarządy gmin tą ustawą przyłączonych, nie mogą bez zgody Prezydenta m. Krakowa zaciągnąć nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego, oraz nie mogą czynić wydatków budżetem gminnym nieprzewidzianych. Budżety uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Rady powyższych gmin, muszą być zatwierdzone przez Prezydenta m. Krakowa.

Przeciw odmowie Prezydenta m. Krakowa przysługuje jednak Radom gminnym prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonych niniejszą ustawą gmin i obszaru dworskiego, jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla gmin i obszaru dworskiego, do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonych, czynności odnośnie objęły c. k. Władze państwowe właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne przez gminy tą ustawą do miasta Krakowa przyłączone, temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVI.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych,

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Czecz i wnosi następującą rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję mieszkańców gminy Ludwinów o przyłączenie do miasta Krakowa, przekazuje się dla należytego uwzględnienia zasady praw ciał autonomicznych wynikających z „Ustawy o reprezentacji powiatowej” Wydziałowi krajowemu dla osiągnięcia opinii Rady powiatowej w Wieliczce.

Przemawia p. Dumka.

Przemawia p. Plak i wnosi:

Wnioski komisji gminnej co do przyłączenia gminy Dąbie do miasta Krakowa jak i petycję gminy Dąbie w tejże sprawie odstępuje Sejm Wydziałowi Krajowemu, celem ponownego zbadania, porozumienia się z interesowanymi czynnikami i przedłożenia na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała wniosek sekretarza p. Urbańskiego o zamknięcie sprawy ogólnej.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu „przeciw” wnioskowi Komisji pp. Maryewskiego i Skołyżewskiego do wyboru mowy generalnego, zaś oznajmia, że p. Leo zapisany jest „za” wnioskami komisji.

Przemawia generalny mówca „przeciw” wnioskowi komisji p. Maryewski.

Przemawia p. Leo.

Przemawia sprawozdawca p. Woździcki.

Przemawia p. Ptak dla sprostowania faktów.

Marszałek odczytuje wniosek p. Czeza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę mieszkańców gminy Ludwinów o przyłączenie do miasta Krakowa, przekazuje się dla należytego uwzględnienia zasady praw ciał autonomicznych wynikających z „Ustawy o reprezentacji powiatowej” Wydziałowi krajowemu dla osiągnięcia opinii Rady powiatowej w Wieliczce.

Marszałek odczytuje następujący wniosek p. Ptaka:

Wnioski komisji gminnej co do przyłączenia gminy Dąbie do miasta Krakowa jak i petycyę gminy Dąbie w tejże sprawie odstępuje Sejm Wydziałowi Krajowemu, celem ponownego zbadania, porozumienia się z interesowanymi czynnikami i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba odrzuca wniosek p. Czeza, a oddzielnie również odrzuca wniosek p. Ptaka.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Izba uchwała bez rozprawy wniosków 1—4 komisji en bloc, poczem oddzielnie uchwała en bloc te wnioski 1—4 komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o petycyi gminy król. stoł. miasta Krakowa w sprawie noweli §§. 4. i 16. ustawy budowniczej dla król. stoł. miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883 r. L. 63. Dz. ust. i rozp. kraj.

Sprawozdawca p. Leo uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony pod 1) projekt ustawy w przedmiocie częściowej zmiany i uzupełnienia ustawy budowniczej dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883 r. L. 63. Dz. u. i rozp. kraj.

Tem samym załatwione zostają petyce do L. 5.799. i 5.800.

U s t a w a

z dnia . . . w przedmiocie częściowej zmiany i uzupełnienia postanowień ustawy budowniczej dla stoł. król. miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883 L. 63.

Dz. u. i rozp. kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia ustępu 3. i 4. §. 4. oraz §. 16. ustawy z 18. lipca 1883 L. 63. Dz. u. i rozp. kraj. znosi się. Natomiast §. 16. tejże ustawy ma opiewać, jak następuje:

Linia regulacyjna.

§. 16. Jeżeli dla uregulowania ulicy zajdzie potrzeba cofnąć budowę poza dotychczasową linię albo też naprzód wysunąć, natenczas strony porozumieją się względem wynagrodzenia za grunt zajęty.

Jeżeli ze względu na linię regulacyjną ulicy zajdzie potrzeba przymusowego wywłaszczenia prywatnej lub publicznej własności, władze polityczne po-

stąpią wedle istniejących w tym względzie przepisów.

Gdyby przy nowej budowie, przebudowaniu lub przybudowaniu, celem zastosowania się do ustanowionej przez właściwą władzę linii uregulowania ulicy, zaszła potrzeba cofnąć się poza granicę własności budującego, lub też przed nią wysunąć, wtedy gmina budującego, a względnie budujący gminę stosownie wynagrodzić winien.

Co do wysokości tego wynagrodzenia starać się należy przeprowadzić ugodę dobrowolną, gdyby jednak ugoda ta do skutku nie przyszła, stronę wywłaszczonej odesłać należy z żądaniem wynagrodzenia na drogę sądową.

W tym jednak wypadku prowadzenie budowy dozwolone być może, skoro w sądzie właściwym złożoną zostanie kaucya, odpowiadająca wartości wywłaszczonego gruntu, jaką władza dozwalająca budowy, po wysłuchaniu dwóch biegłych oznaczy.

Koszta budowy, urządzenia i regulacji ulic publicznych.

§. 16. a) Na opędzenie kosztów budowy projektowanych przez gminę nowych ulic publicznych, lub kosztów regulacji i urządzenia już istniejących ulic publicznych, służy gminie miasta Krakowa prawo poboru jednorazowych należności od właścicieli realności przyległych do tychże ulic. Przy placach publicznych uważać należy za ulicę tor jezdny z chodnikami.

Jako koszta budowy lub regulacji i urządzenia ulic uważa się:

1. Koszta nabycia potrzebnego gruntu pod budowę lub regulację ulicy;

2. wartość gruntu, będącego własnością gminy, a użytego pod budowę lub regulację ulicy;

3. koszta budowy toru jezdny jakoteż krawężników, przyczem szerokość, materyał i sposób wykonania bę-

dzie oznaczony przez Radę miejską wedle swobodnego jej uznania:

1. koszta kanalizacji.

Sumę kosztów od 1—4 dzieli się przez połowę i rozlicza od metra długości linii frontu przyległych do ulicy realności.

Właściciele realności przyległych obowiązani będą do wyłącznego zwrotu kosztów budowy lub regulacji i urządzenia ulic, nie szerszych jak na 20 metrów. Przy ulicach szerszych nadwyżkę kosztów poniesie gmina.

Powyższe koszta mają być uiszczone w terminie, ustanowionym w nakuźie zapłaty. Wolno jednak Radzie miejskiej według uznania termin zapłaty odroczyć lub też zezwolić na spłatę ratalną, w takim razie zaś zwrot tych kosztów ma być zapewniony przez odpowiednie zabezpieczenie hipoteczne lub kaucyjne, a nadto właściciel obowiązany będzie uiścić 5% odsetek zwłoki, licząc od dnia, następującego po terminie zapłaty.

W każdym razie zapłata z góry lub zabezpieczenie zwrotu tych kosztów jest warunkiem udzielenia konsensu na budowę domu.

Jeżeli w terminie dni 14 po prawomocności nakazu zapłaty należność nie będzie uiszczona, Magistrat ściągnie wraz z 5% odsetkami zwłoki, liczonemi od dnia następującego po terminie zapłaty, w drodze egzekucyi politycznej.

Chodniki.

§. 16. b) Wzdłuż wszystkich zabudowanych i niezabudowanych realności, położonych przy publicznych powierzchniach komunikacyjnych, mają być ułożone chodniki.

Wykonaniem chodników zajmą się organa miejskie na koszt odnośnych właścicieli realności.

O szerokości, materiale, sposobie i czasie wykonania chodników decyduje Rada miejska bez odwołania.

Właściciel obowiązany jest do wyłączonego zwrotu kosztów budowy chodnika najwyżej trzy metry szerokiego. W razie uchwalenia chodnika szerszego nadwyżkę kosztów ponosi gmina.

Powyższe postanowienia odnoszą się także do zmian, które uchwali Rada miejska co do istniejących już chodników, z tem ograniczeniem, że w tym wypadku właściciel i Gmina ponoszą kosztą po połowie. Rada miejska może jednak przyznać właścicielom realności przy ulicach o słabym ruchu komunikacyjnym pewne ulgi w ponoszeniu kosztów za zmiany chodników.

O tem, czy istniejące urządzenie dla komunikacji pieszej obok realności ma być uważane za chodnik w znaczeniu niniejszej ustawy, rozstrzyga nieodwołalnie Rada miejska.

Jeżeli Rada miejska uzna potrzebę ułożenia lub rozszerzenia chodników albo zastąpienia dotychczasowych nowymi, obowiązani będą odnośni właściciele realności złożyć w zakreślonym terminie wymierzoną im należność w kasie miejskiej.

Co do spłaty tej należności mają zastosowanie przepisy ostatnich trzech ustępów §. 16 a) tej ustawy.

Budowy przy ulicach nieotwartych.

§. 16 c). O ile ulica nie jest otwarta jeszcze i oddana do użytku publicznego, nie może być z reguły wydane zezwolenie na wykonanie budynków stałych przy tejże ulicy.

Parcelacja.

§. 16 d). Parcele budowlane muszą mieć taki kształt, wielkość i położenie aby na nich można było stawiać budynki, odpowiadające przepisom ustawy,

w szczególności co do dopływu światła i powietrza, oraz dające się należycie odwodnić.

Z tego powodu przed uzyskaniem zezwolenia na stawianie poszczególnych budynków otrzymać należy przedewszystkiem zezwolenie Magistratu na otwarcie ulicy oraz na podział gruntów na parcele budowlane albo na zmianę kształtu lub wielkości parcel. Jako najmniejsze dozwolone wymiary dla nowopowstałych parcel przyjmuje się z reguły:

a) dla parcel zwykłych front 12 m, głębokość 25 m;

b) dla parcel narożnych krótszy front 12 m, powierzchnię 350 qm,

Linie graniczne między nowo powstającymi parcelami będą przeprowadzone o ile możności pod kątem prostym najmniej do 15 m, głębokości.

Przy projektowaniu ulic baczycie należy aby

1. ulice te były odpowiednio połączone z istniejącą siecią ulic,

2. miały szerokość, odpowiadającą potrzebom komunikacji i higieny, oznaczoną wedle swobodnego uznania przez Radę miejską, a w każdym razie nie mniejszą jak 14 m,

3. powstające wskutek projektowanych ulic bloki domów miały odpowiednie rozmiary, najmniej 10 tysięcy m² powierzchni.

Rada miejska wydać może dla pewnych dzielnic i ulic, z wyłączeniem jednak terytorium miasta Krakowa, istniejącego przed wejściem w życie ustawy krajowej z dnia 13. listopada 1909 r. L. 148 Dz. u. i rozp. kraj., odmienne przepisy co do wielkości bloków, sposobu zabudowania jako to: odległości budynków od linii regulacyjnej i od sąsiednich zabudowań, co do wysokości budynków, liczby piąter, rozmiarów dziedzińców i parcel.

Przy oznaczaniu ilości piater przestrzeżać jednak należy przepisów końcowego ustępu §. 18. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa.

Dla ulic, przy których domy stawiane będą w pewnej odległości od linii regulacyjnej, może Rada miejska oznaczyć szerokość mniejszą niż 14 m., lecz w każdym razie nie poniżej jak 10 m.

§. 16 e). Do prośby o zezwolenie na otwarcie ulicy względnie o zezwolenie na parcelację gruntów dołączyć należy:

a) najnowszy wierzitelny wyciąg hipoteczny;

b) plan sytuacyjny w dwóch egzemplarzach, zdjęty na gruncie przez rządownie upoważnionego geometrę lub inżyniera cywilnego, określający położenie gruntu wobec sąsiednich realności z oznaczeniem liczb wykazu hipotecznego i parcel katastralnych, zawierający plan regulacji ulicy i projektowanego podziału gruntu w podziałce 1 : 500 z podaniem dokładnych wymiarów całego gruntu oraz wymiarów i granic projektowanych ulic i parcel;

c) profil podłużny przez oś ulicy w podziałce długości 1 : 500, w wysokości 1 : 50, z uwidocznieniem istniejącego terenu i projektowanej niwelety;

d) normalny przekrój poprzeczny ulicy w podziałce 1 : 100.

Wysokości należy odnieść do niwelety znaków miejskich.

§. 16. f). Na wniesione podanie o udzielenie zezwolenia na otwarcie ulicy względnie podział gruntu zarządzi Magistrat dochodzenie komisyjne, co do którego zastosować należy analogicznie przepisu §. 7. ustawy 'Budowniczej dla miasta Krakowa.

W szczególności toczyć się będą dochodzenia w następujących kierunkach:

a) co do zdalności gruntu pod budowę pod względem zdrowotnym, a zatem pod względem jakości pogłębia, wysokości normalnego i najniższego zwierciadła wód gruntowych, dalej pod względem dostępu, możliwości zaopatrzenia w wodę z rurociągu miejskiego i odwodnienia, pod względem kształtu, wielkości i wogóle warunków, przewidzianych w §. 16. d) niniejszej ustawy;

b) co do zgodności położenia ulicy z planem regulacyjnym miasta;

c) co do potrzeby otwarcia z powodu parcelacji nowych ulic i placów i przygotowania miejsca pod budynki publiczne i plantacje.

§. 16. g). Wnoszący prośbę o zezwolenie na otwarcie lub uregulowanie ulicy oraz podział gruntów winien odstąpić gminie bezpłatnie i w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych przestrzenie, potrzebne do utworzenia nowych ulic i placów, względnie do uregulowania istniejących, a to w razie otwarcia nowej ulicy lub placu do szerokości 20 m., w razie zaś regulacji istniejących ulic i placów pas gruntu co najwyżej 10 m szeroki z każdej strony ulicy, licząc od granicy istniejącej ulicy do nowej linii regulacyjnej.

Oprócz tego parcelujący ma nowo utworzoną lub uregulowaną ulicę (plac) swoim kosztem dla publicznego użytku urządzić (al. ł.), czyścić, oświetlać i utrzymywać w stanie należytym aż do objęcia przez Gminę.

Objęcie ulicy przez Gminę nastąpi po całkowitem urządzeniu ulicy, zainstalowaniu jej kosztem parcelującego na rzecz Gminy i z chwilą zabudowania przynajmniej 50% długości obustronnych frontów ulicy.

Do urządzenia ulicy należą następujące roboty:

1. doprowadzenie gruntu do oznaczonego przez Magistrat poziomu;

2. wykonanie toru jezdnygo jako też krawężników (§. 16. a) (3);

3. wykonanie kanalizacji i osuszenie gruntu.

Jeżeli kanalizacya okaże się na razie niemożliwą, winien parcelujący zaprowadzić urządzenie do odprowadzenia wód gospodarskich i nieczystości kloacnych w sposób, przez Magistrat określony. Po wybudowaniu kanału ulicznego obowiązani będą właściciele realności te prowizoryczne urządzenia znieść, wykonać kanał domowy i połączyć własnym kosztem z kanałem ulicznym.

Wszystkie wyżej wymienione roboty ma wykonać parcelujący w czasie przez Magistrat oznaczonym i pod kontrolą budownictwa miejskiego. Aby zabezpieczyć dopełnienie nałożonych na parcelującego obowiązków, może Magistrat zażądać od niego złożenia w kasie miejskiej odpowiedniej kaucyi.

W razie niedopełnienia tych zobowiązań może Magistrat zakazać wykonywania budowli przy omawianych ulicach lub placach, a zaniebdanie przez parcelującego roboty wykonać na jego koszt. Na opędzenie wynikłych stąd wydatków może Magistrat użyć kaucyi, którą następnie parcelujący uzupełnić ma do pierwotnej wysokości.

Magistrat może jednak z góry postanowić, że urządzenie ulicy w terminie oznaczonym nastąpi przez organa gminne na koszt parcelującego, który obliczone przez Magistrat koszty winien złożyć w Kasie miejskiej przed uzyskaniem zezwolenia na podział gruntu i otwarcia ulicy.

§. 16. h). Na podstawie wyników dochodzenia komisijnego wyda Magistrat w terminie dni 60 po odbyciu komisji orzeczenie, czy zezwolenie na

otwarcie ulicy względnie podział gruntu może być udzielone. Jeżeli jednak z powodu parcelacyi lub otwarcia ulicy miałyby wynikać jakiegokolwiek zobowiązania dla Gminy, przedłoży Magistrat sprawę Radzie miejskiej do decyzyi.

W razie gdyby sąsiedzi lub inni interesowani podnieśli podczas dochodzenia zarzuty z tytułu prawa prywatnego przeciw projektowanemu podziałowi gruntów lub otwarciu ulicy, natenczas komisya ma dążyć do załatwienia sprawy w drodze dobrowolnej ugody.

Gdyby mimo tego porozumienia nie osiągnięto, odeśle Magistrat spór na zwykłą drogę prawa, lecz w każdym razie orzeknie, czy i o ile podział gruntów i otwarcie nowych ulic są technicznie możliwe i dopuszczalne ze względów publicznych.

Przy udzielaniu zezwolenia należy parcelującemu zwrócić uwagę na jego obowiązki, określone w §. 16 b), 16 f) i 16 g).

Oba egzemplarze planów ulicy i podziału gruntu, z którego pierwszy pozostanie w archiwum budownictwa miejskiego, a drugi zwróci do rąk parcelującego, będą zaopatrzone w klauzulę zatwierdzającą.

§. 16 i). Zezwolenie na otwarcie ulicy względnie na podział gruntu traci moc, gdy od chwili prawomocności orzeczenia zezwalającego upłynęły 3 lata i w tymże terminie nie przystąpiono do otwarcia ulicy oraz zabudowania gruntów i rozpoczętej budowy domów nie kontynuowano lub gdy do końca trzeciego roku parcelujący nie dopełnił względnie nie zabezpieczył swych zobowiązań z §. 16 d), 16 f), i 16 g).

Termin powyższy może Rada miejska odroczyć w przypadkach, na uwzględnienie zasługujących.

Koszta komisyjne.

§. 16 k). Koszta komisyjnych dochodzeń, przewidzianych w niniejszej ustawie, ponoszą strony interesowane we-

dle taryfy, ustanowionej przez Radę miejską. Koszta te złożyć należy w Kasie miejskiej przed odbyciem Komisji.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi robót publicznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania

Marszałek wzywa p. Raciborskiego do zdania sprawy z wyniku skrutynium wyboru.

P. Raciborski zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru.

Głosowało 89 posłów. Absolutna większość 45. Na członka komisji dla reformy wyborczej otrzymał p. Skołyszewski 82, p. Krężel 89 głosów na zastępcę członka tej komisji; na członka komisji gminnej p. Szwed 89, Komisji prawniczej. Jampolski 65; komisji gospodarstwa krajowego p. Lewicki 82 głosów.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie uwolnienia nowych i przebudowanych domów w mieście Białej od gminnych dodatków do podatków.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony j. projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o czasowem uwolnieniu nowych i przebudowanych domów w m. Białej od dodatków gminnych do państwowego podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku dochodu z budynków uwolnionych czasowo od podatku domowego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Nowe i przebudowane domy w mieście Białej, którym na mocy §. 1. lit. a) lub b) ustawy państwowej z 25. marca 1880 Dz. p. p. Nr. 39, przysługuje czasowe uwolnienie od podatku domowego, — uwalnia się na taki sam okres czasu, na jaki te domy uzyskają uwolnienie od państwowego podatku domowego, także od dodatków gminnych do państwowego podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku od dochodu z budynków uwolnionych czasowo od podatku domowego, a to pod następującymi warunkami.

Art. II.

Uwolnienie przysługuje jedynie domom mieszkalnym, za takie uważa się

domy, które są przeznaczone przeważnie na zamieszkanie.

Budowa, względnie przebudowa, musi być w czasie od 1. kwietnia 1910 do końca marca 1915 rozpoczętą i zupełnie wykonaną.

Art. III.

To uwolnienie nie tyczy się opłat gminnych czynszowych, wodociagowych, drogowych, kościelnych i t. p. innych opłat.

Art. IV.

Podanie o uwolnienie ma być wniesione do Magistratu w nieprzekraczalnym terminie dni 45 od dnia doręczenia orzeczenia, przyznającego uwolnienie od podatku państwowego.

W razie wniesienia podania w powyższym terminie, uwolnienie od dodatków gminnych rozciąga się na cały czas trwania uwolnienia od państwowego podatku domowego w myśl ustawy z 25. marca 1880, dz. p. p. Nr. 39, w razie zaś wniesienia podania w czasie późniejszym, uwolnienie od dodatków gminnych rozpoczyna się dopiero od następnego miesiąca po wniesieniu podania.

Art. V.

Ta ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

Przemawia p. Lewicki.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar przerwać porządek dzienny, a przystąpić do załatwienia wniosków nagłych.

Marszałek oznajmia, że Izba przede wszystkim przystępuje do głosowania nad nagłym wnioskiem p. Kiweluka w sprawie ruskich szkół ludowych we Lwowie.

Wniosek ten opiewa:

Wniosek nagły

posła Kiweluka i tow. w sprawie ruskich szkół ludowych we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Według konskrypcji z 1900 r. jest we Lwowie na 159.877 mieszkańców 29.327 obrządku ruskiego a więc Rusinów. Dla tej ruskiej ludności miasta Lwowa jest tylko jedna czteroklasowa zwyczajna szkoła męska im. Szaszkiewicza a przy niej już teraz 3 klasy żeńskie, tak jak do niedawna szkoła ta na wstyd stolicy kraju była mieszaną.

Jedyna ta szkoła ludowa z frekwencją 300 dzieci, nie jest w stanie zaspokoić potrzeb ruskiej ludności Lwowa, bo trudno jest, ażeby w tak wielkiem mieście jak Lwów rodzice, daleko mieszkający na przedmieściach, posyłać dzieci do szkoły w śródmieściu i te warunki zmuszają rodziców Rusinów posyłać swoje dzieci do polskich szkół. Zmusza rodziców Rusinów unikać ile możności tej jedynej szkoły ruskiej jeszcze i względ na zdrowie i moralność dzieci, bo szkoła ta umieszczona w naj-

gorszym budynku, przy alarmie pożarowym wyprózniane tej szkoły trwało ponad 15 minut, a do tego dziewczęta mają tylko naukę po południu w salach nieprzewietrzanych a w zimie muszą wracać do domu późną porą.

Statystyka ruskiej dziatwy w polskich szkołach we Lwowie jest następująca:

Wszystkich chłopców Rusinów w polskich ludowych szkołach Lwowa jest 1297 a dziewcząt 1065 — więc razem 2362.

Z tego na samem przedmieściu grodeckiem w polskich ludowych szkołach im.: Konarskiego Kordeckiego, Sienkiewicza, Żółkiewskiego, św. Magdaleny, św. Anny i Kolejowej jest chłopców Rusinów 668 a dziewcząt Rusinek 502, więc razem na grodeckiem przedmieściu jest dziatwy szkolnej ruskiej, która zmuszona jest uczęszczać do polskich szkół, 1170.

Rada szkolna okręgowa dla miasta Lwowa i rada miejska — są głuche na przedstawienia Rusinów i dlatego nie chcą złemu zaradzić.

Zła wola rady miasta Lwowa widoczną będzie z zestawienia cyfr budżetu miasta Lwowa na ludowe szkolnictwo, — bo gdy ogólny budżet na ten cel wynosi 1,947,317 K. (rok 1909), to z tego na jedyną ruską szkołę przypada 17,380 K a że 112 część, kiedy stosunkowo do ruskiej ludności należałoby się blisko $\frac{1}{5}$ część.

To macosze traktowanie Rusinów nie będzie dziwnem, kiedy zważymy, że w radzie miasta Lwowa nie zasiada ani jeden Rusin.

Ten bezprawny stan, odbierający ruskiej ludności Lwowa możność oświaty w rodzinnej mowie nie może i nie powinien dłużej trwać i jest obowiązkiem c. k. Rządu wziąć w obronę rós-

wnoprawną ruską ludność miasta Lwowa przed nieprzychylnością lwowskiej rady miejskiej, czego dopominały się też liczne wiece, które odbyły się w ostatnich czasach we Lwowie po tej sprawie.

Wysoki Sejm uznając tę sprawę za nagłą, raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najprędzej poczynił potrzebne kroki, celem zaspokojenia potrzeb ruskiej ludności miasta Lwowa na polu ludowego szkolnictwa; z osobna ażeby szkoła im. Szaszkiewicza dostała odpowiednie, osobne przymieszczenie dla wszystkich klas a dalej ażeby w środku dzielnicy grodeckiej założono ruską szkołę ludową z osobna dla chłopców i dziewcząt.

Wnioskodawca:

Kiweluk.

Lewicki, Skwarko, Korol, Oleśnicki, Kry-sowaty, Hanczakowski, Tracz, Kurowiec, Makuch, Winniczuk, Dumka, Sandulak Sodomora, A. Staruch, T. Staruch,

Izba odrzuca nagłość tego wniosku.

Następuje:

Wniosek nagły.

p. Dr. Kurowca i tow. w sprawie zbliżających się wyborów do Rady powiatowej w Kaluszu.

C. k. Starostwo z niewiadomej przyczyny fałszywie rozdzieliło koła wyborcze i ażeby pozbawić małą posiadłość swych praw, a tem samem wprowadzić nie gospodarskie elementa do gospodarki do Rady powiatowej z grupy małej posiadłości, wpisano do listy wirylnych głosów z kałuskiego i wojniłowskiego sądowego powiatu 72 rzekomych wirylistów, którzy przeważnie nie mają żadnego prawa i tak wpisano wszystkich kupeów żydów i bogatych mieszczan, chociaż nie posiadają tabularnej własności, a spłacają tylko zarobkowy albo osobisto-dochodowy podatek. — Ponie-

waż ten precedens c. k. Starostwa w Kaluszu może wywołać w powiecie zamieszanie między uprawnionymi do głosowanie w grupie wiejskiej i narazić całą grupę na pozbawienie swych praw — podpisani wnoszą i proszą, Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd o zbadanie list wyborczych do Rady powiatowej i o ułożenie sprawiedliwej listy wrylnej i o sprawiedliwe rozłożenie kół wyborczych do Rady powiatowej według sprawiedliwego klucza podatków bezpośrednich.

Wnioskodawca :

Dr. Kurowiec.

Lewicki, Winniczuk, Makuch, Sandulak, Dumka, Sodomora, Oleśnicki, Kiweluk, T. Staruch, A. Staruch, Skwarko, Korol, Krynicki, Krysowaty, Tracz, Hanczakowski.

Przemawia p. Kurowiec uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością tego wniosku.

Przemawia p. T. Staruch.

Izba uchwała wniosek sekretarza p. Urbańskiego o zamknięcie rozprawy nad nagłością tego wniosku.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu posłów a mianowicie „przeciw“ nagłości pp. Lewickiego i Skwarkę, oraz „za“ nagłością pp. Skołyżewskiego i Makucha do wyboru mowców generalnych.

Przemawia p. Lewicki jako generalny mowca „przeciw“ nagłości tego wniosku p. Kurowca.

Przemawia p. Skołyżewski jako generalny mowca „za“ nagłością tego wniosku p. Kurowca.

Izba uchwała nagłość tego wniosku a oddzielnie uchwała przekazanie tego nagłego wniosku p. Kurowca, Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Następuje :

Wniosek nagły

w sprawie zapomogi dla dotkniętych nędzą wskutek klęski gradowej mieszkańców gminy Bobrówka z przysiółkiem Horayskie.

Wskutek klęski gradowej, która 3. sierpnia nawiedziła gminy Bobrówka i przysiółek Horayskie i wyrządziła w niej straszne spustoszenie, przepadły w powyższych miejscowościach doszczętnie plony, a oprócz tego same budynki ucierpiały, bo bryły lodu strzechy przebijają. Wsie wymienione, były już w poprzednich latach klęskami nawiedzone tak że obecnie nędza dochodzi do ostateczności, a wieśniacy już obdłużeni żadnej pożyczki uzyskać nie mogą, czyto na zasiewy czy na najlichsze pożywienie. Stan ten okropny pobudza ich do wychodźstwa i zmusić może do wysprzedania osad.

Z tego powodu podpisani wnoszą :

1) Wzywa się c. k. Rząd do udzielenia dotkniętym gradem mieszkańców gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie zasiłku na zasiewy wiosenne.

2) Sejm poleca komisji budżetowej przedłożenie jeszcze w tym okresie sesji sejmowej wniosków w celu wyznaczenia zasiłku krajowego dla gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie.

Lwów, dnia 16 lutego 1910.

Wnioskodawca :

Kozłowski.

Wodziecki, Brykeżyński, Szwed, St. H. Badeni, Jędrzejowicz, Bojko, Czecz, Bednarski, Pastor, Rittel, Wrześniowski, Wi-

tos, Ptak, Z. Tarnowski, Hupka, Garpich, Wereszezyński, Czartoryski.

Przemawia p. Kozłowski uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o uchwalenie bezzwłoczne 1 części wniosku i o przekazanie 2-cj części wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała 1 część wniosku, a mianowicie:

1) Wzywa się c. k. Rząd do udzielenia dotkniętym gradem mieszkańców gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie

zasiłku na zasiewy wiosenne, — drugą zaś część wniosku.

2) Sejm poleca komisji budżetowej przedłożenie jeszcze w tym okresie sesji sejmowej wniosków w celu wyznaczenia zasiłku krajowego dla gminy Bobrówka i przysiółka Horayskie — uchwała Izba odesłać do komisji budżetowej.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 17. lutego 1910 roku godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 11 minut 30 w nocy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

St. Henryk Badeni w. r.